

AFRIKAKO GARRAIOBIDEEN GESTIOAZ BEREIZI BADA ERE, 'FRANÇAFRIQUE' IZPIRITUA BIZIARAZTEN SEGITZEN DU BOLLORÉK

Ipar Euskal Herrian behintzat, ezaguna da Vincent Bolloré –Frantziako hamalagarren pertsona aberatsena eta mundu mailako 538garrena–, besteak beste, Frantziako komunikabide gehienak haren esku artean dituelako. Bere aberastasuna, hein handi batean, 1980ko hamarkadaz geroztik Afrikan garaturiko aktibitate eta tratu finantzarioei esker osaturikoa du. 5.700 milioi euroren truke saldu berri du Bolloré Africa Logistics negozioa, kontinentean barrena dituen portu, bide, terminal, ubide, biltegi eta trenbide sare estrategiko eta politikoa MSC enpresaren esku utziz.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Hogeita hamasei urteko abentura finantzarioari bukaera eman dio 5.700 milioi euroko txekearren truke Vincent Bolloré frantses dirudun ospetsuak. Bolloré Africa Logistics negozioaz bereizi da, Afrikan zituen portu, trenbide, ubide, biltegi, industriarako logistika eta autobide terminalak Mediterranean Shipping Company (MSC) konpainia italiar-suitzarrari salduz. Frantziako hamalagarren pertsona aberatsenak –538. munduan– anitz zor dio kontinente horri: "Bolloré taldearen aberastasunaren gehiengoa Afrikatik dator. Hogeia urtean, Vincent Bollorék erresuma bat eraiki du Frantziako inperio kolonialaren hondakinetan", irakurri dezakegu *Mediapart* komunikabidearen 2009ko *Comment Vincent Bolloré s'est taillé un empire en Afrique* ("Nola inperio bat eraiki duen Vincent Bollorék Afrikan").

Konkretuki, Afrikako hogeia bat estatutan presente da konpainia, 250 filial ezberdinen bidez: portu bidez Ginean, Sierra Leonan, Liberialan, Boli Kostan, Ghanan, Togon, Beninen, Nigerian, Kamerunen, Afrika Erdiko Errepublikan, Gabonen, Kongon eta Komoreetan; autobide terminal bidez Senegalen, Ginean, Sierra Leonan, Boli Kostan, Liberialan, Togon, Kamerunen, Gabonen eta Kongon; porturako sarbideen bidez Burkina Fason, Kamerunen, Gabonen, Ghanan, Kenyan, Ginean, Nigeren, Malin, Nigerian, Ugandan, Tanzanian, Afrika Erdiko Errepublikan, Kongon, Txaden eta Malawin; trenbideen bidez Boli Kostan, Burkina Fason, Kamerunen, Beninen eta Nigeren –orotara, 2.700 kilometro burdinbide, 2,6 milioi tona merkantzia garraio eta 1,8 milioi bidaiari urtean–. Bulego zein biltegiei dagokienez, guztira 7,5 milioi metro koadro dauzka Afrikan gaindi. Bestelako aktibitate eta enpresen bidez,

kontinenteko 55 estatuetatik 46tan du eskua sarturik frantses miliardunak.

1986an erosi zituen kolonialismo garaian hazitako Scac –itsas-garraioan eta petrolio-banaketan bereziturikoa– eta Socopao –Afrikako portuen sozietatea– enpresak, zerrenda luzeko lehenak izandakoak. Zehaztu beharra dago Munduko Bankuak eta Nazioarteko Diru Funtsak 1990eko hamarkadan kontinente horri inposaturiko pribatizazio logikak hein handi batean ase zuela Bolloréren gosea. Kakaoa, palma olioia, kafea, kotoia, mineralak, egurra... lehen sektoreko ekoizpen anitz ditu esku artean, eta garraioen eta bereziki portuen gestioari esker, horien esportazioa errazkiago kudeatu dezake.

Horretaz guztiaz bereizteko hitzarmena martxoaren 31n izenpeturik, goazen hurbilagotik begiratzera presentzia horri. "Hamasei portu eta hogeia bat itsasorako terminal kudeatzen ditu Bollorék. Irabazi handiko aktibitatea, jakinik Afri-

AFP

FRANÇAFRIQUE

Vincent Bollorék harreman hurbilak ditu Afrikako agintari eta kargudun anitzekin, eta horri esker lortu ditu kontratu ekonomiko anitz. Adibidez, argazkian ageri da Gineako presidente Alpha Condéekin –harreman hori dela eta, ustelkeriagatik epaituko dute laster Bolloré–.

kako inportazio eta esportazioen %92 itsasoz bideratzen dela. Portuen kontrolak komertzioaren kontrola dakar Afrikan", entzun daiteke *Le Media*-ren *Françafrique: les réseaux Macron ont-ils eu la peau de Bolloré?* ("Françafrique: Macronen sareak Bolloré akatu al du?") dokumentalean. Baina zergatik saldu nahi izan du aberastasun handia zekarren aktibitatea –2021ean 2.000 milioi euroko etekina, Bolloré talde osoarena 24.000 milioi eurokoa izan zenean–?

Françafrique terminoarekin izendatzen da Frantziak Afrikako bere kolonia ohiekin mantentzen dituen ezkutuko harreman diplomatiko eta ekonomikoak –neokolonialismoaren sinonimo gisa erabili dezakegun nozioa dugu–. Bolloré taldea luzaz izan da logika horren parte, eta are gehiago, Frantziaren kolonia ohiez gain, Ingalaterrarenetan ere kokatu da. "Vincent Bolloré errezipitzaek Frantziako Errepublikako pre-

Ustelkeria kasuen harira, estatuen "burujabetza kaltetzeagatik" eta "ordenu publiko eta ekonomikoan nahasmenduak eragiteagatik" epaituko dute

sidentearen belarria zeukan arduradun bat errezipitza erran nahi zuen afrikar presidente askorentzat", irakurri daiteke *Le groupe Bolloré tire un trait sur l'Afrique* ("Afrikatik badoa Bolloré taldea") artikuluan. Eta gauza bera Pa-

riseko agintarientzat ere: "Nicolas Sarkozyrentzat baita bere ingurukoentzat bera izan da kontinentera heltzeko sarbide bakarra: ezagutzen zituen gizonak, sareak eta finantza zirkuituak".

Hots, eskaintza deialdi ofizialestatik pasa gabe, jaso izan ditu portu, trenbide ala autobide terminal anitz Bollorék. 2008an *Libération* egunkariari konpainiako zuzendari Gilles Alixek erantzundakoak ongi azaltzen zigun giroa: "Ministroak, guztiak ezagutzen ditugu han, lagunak dira. Beraz, artetan, ez direlarik gehiago ministro, eskaintzen diegu gure filialetako administrari izateko aukera, haien itxura garbitzeko, nonbait. Eta badakigu egun batez berriro ministro bihurtu daitezkeela...".

Baina badirudi Frantziako Gobernuan hurbilekoak ukanik ere, itzala egiten dion bat badaukala: Eliseoko idazkari nagusi Alexis Kohler. Kargu politiko horrez gain, Afrikako negozioetan

lehiakide izandako MSC konpainian goikarguak eta ahaidetasun-loturak ukandakoa ere da –funtsean, ustelkeriaren kontra dabilen Anticor elkarteak Kohleren kontra jo zuen 2018an, MSCrekilako harremanen harira, "legez kanpoko interesa hartzea", "influentzia trafikoa" eta "ustelkeria pasiboa" leporaturik-. Alta, espero zuena baino txeke potoloagoa eskainirik, horri dio saldu Bolloré Africa Logistics...

USTELKERIA KASUAK

Ustelkeria kasuak bat baino gehiago ukan ditu hiru hamarkadetan zehar Bollorék ere. Azkena eta potoloenatarikoa, 2013az geroztik irekia den afera bategatik epaituko dute laster, estatuen "burujabetza kaltetzeagatik" eta "ordena publiko eta ekonomikoan nahasmen-duk eragiteagatik". Alta, erruduntasuna aitortu eta 12 milioi euroko isuna ordaintzea onartu zuen, epaiketa saihes-teko gisan, baina epaileak ez zion hala-korik onartu iazko otsailean, "leporatu-takoaren larritasuna" dela eta. Zehazki, Gineako lehendakari ohi Alpha Condé eta Togoko presidente Faure Gnassingbéren kanpoinarako aholkularitza

Afrikan kokatuak diren Canal+, MultiChoise eta Havas komunikazio eta komunikabide konpainien jabetza dauka Bollorék

eta komunikazio zerbitzuak gutiago ordainarazi zizkien, trukean, Konakryko eta Lomeko portuen gestioak lortzeko. Bost urteko kartzela-zigorra arriskatzen du Bollorék.

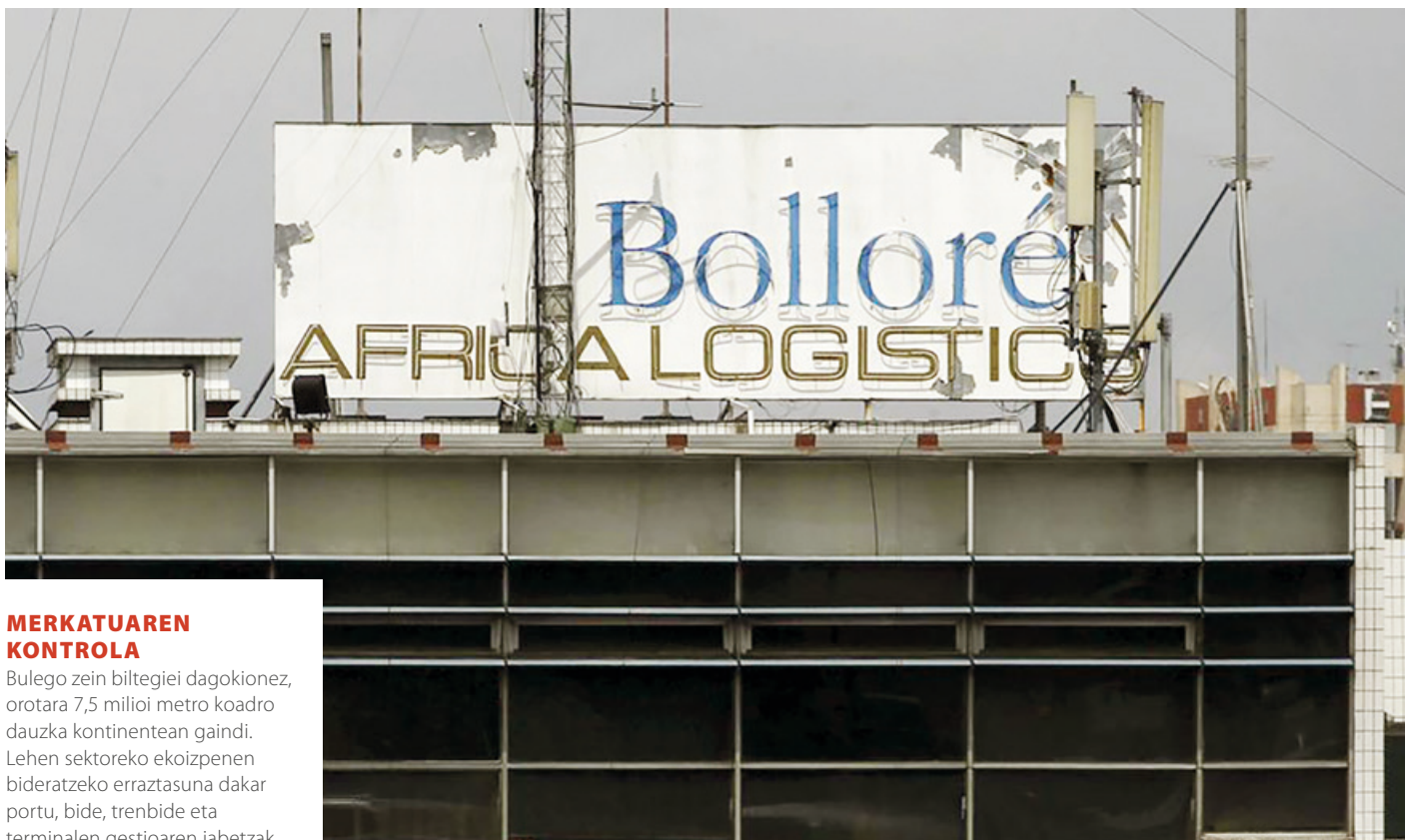
Beste bi aipatzearen, Burkina Fason ere justiziaren aitzinean du konpainia, 2018an ilegalki urrea garraiatzeaz akusataturik –500 milioi euroko iruzurra-. Kamerungo Kribiko portuko terminala eskuratzeko baldintzak ikertzen

dabil ere Finantza Ministerio Publikoa 2020ko urriaz geroztik.

Auzi batzuk –eta horren ondorioz negozio batzuk– galdu izan ditu iraganean: Beningo Cotonou Boli Kostako Abidjani lotzekoa zituen trenbidearen berreraikuntzaren kontratua baliogabetu zion epaileak, aurretik ofizialki burutu eskaintza dealdian irabazle ateratako enpresari bideratuz. Guztia anitz da eta itzal horretaz bereizi nahia ere dugu konpainia saldu izanaren arrazoiaren –bere kontrako hamaika protesta eta kanpaina izan ditu, ingurumenari egindako kalteak edota langileen eskubideen urraketak direla eta-. Noski, boteretsua bada ere, beste boteretsu batzuk baditu Afrikako merkatuan –bereiziki txinatarrak eta emirerritarrak– eta geroz eta zailtasun gehiagorekin nagusitzen zaie. Hori ere da beste arrazoi bat.

HAATIK, KOMUNIKABIDEEN KONTROLAREKIN SEGITZEN DU

Hala eta guztiz ere, Afrikan segitzeko asmoarekin dabil Bolloré enpresa eta hori komunikabideen eta komunikazioaren sektorean inbertituz. Hiru aipatzearen, kontinentean presente diren Canal+, Mul-

MERKATUAREN KONTROLA

Bulego zein biltegiei dagokionez, orotara 7,5 milioi metro koadro dauka kontinentean gaundi. Lehen sektoreko ekoizpenen bideratzeko erraztasuna dakar portu, bide, trenbide eta terminalen gestioaren jabetzak.

200 URTEKO ABENTURA

Duela bi mende sorturiko enpresa ttipia erraldoia bihurtu da urtez urte. Vincent Bollorék erretreta hartu du aurten eta Cyrille 36 urteko semeari pasa dio lekukoa. Konpainiaren zuzendari berria da. 24.000 milioi euroko etekina egin zuen Bollorék iaz.

tiChoise eta Havas konpainiak dauzka gaur egun. Azken hori komunikazio aholkularitzan dabil, eta Afrikako estatuetako lehendakartzetarako hautagaien kanpainak bideratzen ditu -hor ere da ustelkeriaz akusatua-. Canal+ konpainia da Afrikako ordainpeko telebista franko-fonoaren sektorean nagusi eta MultiChoise, berriz, telebista anglofonoan.

Ipar Euskal Herrian eta orokorkiango Frantziako Estatuan, badakigu zer bait

Munduko Bankuak eta Nazioarteko Diru Funtsak Afrikari inposaturiko pribatizazio logikak hein handi batean ase zuen Bolloréren gosea

Bollorék daukan komunikabideen jabetzaz. Ikerketa judizialaren baitan, urte hasiera honetan, sei minutu behar izan zituen David Assouline txostengileak Bollorék daukan Frantziako komunikabide guztiak zerrendatzeko. Dirutzaz gain, ideien eta hausnarketaren kontrola ere dakar inbertsio horrek. Argiki, hori du Afrikarako helburu. *Françafrique* izpiritua ez da desagertzekotan... ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
www.zinkunegioptika.com

LAPIMA Eguzkitako betaurreko bilduma berria